1. AMAÇ:

Bu prosedürün amacı; Merkezimizde ve merkezimize bağlı birimlerin protez laboratuvarlarında (kurum laboratuvarı ve hizmet alımı yapılan laboratuvar/laboratuvarlar); hastaya ait protetik materyalin uygun koşullarda kabulü, işlem öncesi hazırlanması, işlemin yürütülmesi ve işlem sonrası protezin teslimini sağlayacak şekilde fiziki koşulları yapılandırmak ve laboratuvar personeli için sağlıklı bir çalışma ortamı oluşturmaktır.

2. KAPSAM:

Diş protez laboratuvarları olan kurumların yanı sıra diş protez hizmetlerini hizmet alımı kapsamında yürüten ve alçı dökümü, tamir, tesviye, geçici protez, ortodontik aparey veya yer tutucu gibi protetik materyal yapılan tüm laboratuarları kapsar.

3. SORUMLULAR:

Diş Hekimleri,
Protez laboratuvarı teknisyenleri,
Protez laboratuvarı çalışanları,
Hizmet alımı yapılan laboratuvar personelleri sorumludur.

4. KISALTMALAR:

HBYS: Hastane Bilgi Yönetim Sistemi
RPT: Teslim aşamasına gelmiş veya ara aşamalarda protezin kabul kriterlerine uymaması sonucu tekrar ölçü alınarak yeniden yapımına başlanması işlemidir.

5. TANIMLAR:

Sabit Protezler: Kron-Köprü Benzeri Yapıştırmalı Protezler.
Hareketli Protezler: Total ve Bölümlü Protezler.
İmplant Üstü Protezler: Sabit veya Hareketli İmplant Üstü Protezler.
Tam seramik protezler: Cad-Cam cihazı tarafından üretilen metal alt yapısız sabit protezler.
Gece Plağı: Çene kaslarını rahatlatmak, gıcırdatma problemleri, kapanış kaydı düzenlenmesi vs amaçlarla üretilen protezlerdir.
Geçici Protezler: Hastaların protetik diş tedavisi boyunca kullanması amacıyla üretilen geçici süreli protezlerdir.
Protez tamirleri: Hareketli ve sabit protezlerde oluşan kırık, çatlak, diş eksiği, kroşe eksiği gibi durumlarının tamir edilmesi.

6. FAALİYET AKIŞI:

6.1. DİŞ PROTEZ LABORATUVARININ FİZİKİ ORTAMINA YÖNELİK DÜZENLEME YAPILMALIDIR.

6.1.1. Kurum İçerisinde Yapılacak Protetik İşlemler ve Fiziksel Alt Yapı:

● Kurum içerisinde yapılacak protetik işlemler tanımlanmış ve bu iş tanımına uygun fiziksel alt yapı sağlanmıştır.
● Protetik tedavide kullanılacak protezler; Merkeziemiz Diş Protez Laboratuvarı bünyesindeki cihazlar ve aletler yardımıyla merkezimiz Diş Protez Tekniker kadrosundaki personeller ile yetersiz kalındığı durumlarda açık ihale yöntemi ile Hizmet Alımı şeklinde Özel Diş Protez Laboratuvarlarından temin edilmektedir.
● İlgili protezlerin bazı ara aşamaları olan; ilk ölçülerden model elde edilmesi, modellerden fonksiyonel kaşıklarının elde edilmesi, kaide ve kapanış kayıtlarının hazırlanması, geçici sabit ve hareketli protezlerin yapılması, kırık, çatlak tamiri, diş veya kroşe ilavesi yapım işlemleri merkezimiz Diş Protez Tekniker kadrosundaki personeller ile yüklenici firma bünyesindeki Diş Protez Teknikerleri tarafından gerçekleştirilmektedir.

6.1.2. Protetik Materyalin Kabulü, Hazırlanması, Teslimi Gibi Süreçler İçin Gerekli Alanlar ve Bu Alanlara Yönelik Kurallar:

Diş protez laboratuvarımızda; hastaya ait protetik materyalin uygun koşullarda kabulü, işlem öncesi hazırlanması, işlem sonrası protezin teslimi gibi süreçler için gerekli alanlar ve bu alanlara yönelik kurallar belirlenmiştir.
Tanımlanan alanlarda; alan büyüklüğü, alanın etkin ve güvenli kullanımına yönelik planlama, havalandırma koşulları, giriş ve çıkışa yönelik düzenlemeler gibi fiziki koşullar sağlanmış durumdadır.

6.1.2.1. Alan Büyüklüğü

● Protez laboratuvarında porselen odası 31,86 m^2, ölçü/alçı odası 13,78 m^2, polimerizasyon odası 15,97 m^2, tesviye ve polisaj odası 8,68 m^2, diş dizimi ve modelaj odası 34,22 m^2 olmak üzere her işlemin güvenli çalışma koşulları ile uygulanması için yeterli büyükte planlanmıştır.

6.1.2.2. Alanın Etkin ve Güvenli Kullanımına Yönelik Planlama:

● Laboratuvardaki tüm masalar, lavabolar ve diğer tüm yüzeyler pürüzsüz, gözeneksiz, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir niteliktedir.
● Lavabolarda sabun, kağıt havlu ve el antiseptiği bulunmaktadır.
● İklimlendirme ve havalandırma mevcuttur, ısı nem kontrolü yapılmaktadır.

6.1.2.3. Havalandırma Koşulları:

● İlgili laboratuvar alanında havalandırma sistemi, ısıtma ve soğutma için klima, alçı çalışmalarına bağlı lavabo giderlerinin tıkanmasını engellemek amacıyla daha geniş hazırlanmış gider boruları, çökertmeli lavabolar mevcuttur.
● Akril işlemi sırasında oluşan gazların ortama yayılmaması için özel akrilik kabini yapılmıştır. Bu kabinde gazların dışarı atılmasını sağlayan havalandırma sistemi mevcuttur.
● Havalandırma sisteminin düzenli olarak bakımı yapılır, yılda bir kez olmak üzere filtreler değiştirilir.

6.1.2.4. Giriş ve Çıkışa Yönelik Düzenlemeler:

● Protez Laboratuvarı hasta ve ilgisi olamayan personellerin girişine kapalıdır.
● Giriş çıkışlar merkezimiz kadrosunda bulunan Diş Protez Teknikerleri, hizmet alımı yapılan Özel Diş Protez Laboratuvarı tanımlı personelleri, Protetik Diş Tedavisi Kliniğinde görevli Hekimler ile Stajyer Hekimler ve Laboratuvar Sorumlusu kontrolünde merkezimiz diğer personellerine açıktır.
● Protez Kliniği tarafından dezenfekte edilmiş hastaya ait ölçünün vs protez meteryalinin kabulu ilgili Laboratuvar personeli tarafından koruyucu ekipman (eldiven) kullanılarak, protez transfer kapları ile teslim alınmaktadır.
● Laboratuvarda hazırlanmış Protezler hasta bilgi kartının yapışık olduğu tek kullanımlık protez teslim kapları/ kilitli poşet ile kliniklerdeki ilgili hekimlere teslim edilir, hasta randevusuna kadar ki süreçlerde hekimlerin çalışma alanında muhafaza edilir.
● Kliniklerde ölçü, prova vs işlemlerin yapıldığı protetik metaryeller Protez Laboratuvarına teslim edilir. Laboratuvarda işlem için bekletilen Protetik meteryaller hekimler için düzenlenmiş raflarda muhafaza edilir. Böylelikle çalışma düzeninin muhafazası, kayıp veya gecikme oranlarının sıfıra yaklaştırılması amaçlanmaktadır.

6.2.2. Havalandırma Sisteminin Bakımı:

● Havalandırma sistemimizin bakımları düzenli olarak yetkili firma tarafından yapılmakta, gerekli görülen periyotlarda filtreler değiştirilmektedir.
● Havalandırma sistemi bakımlarıyla ilgili evraklar bakım onarım dosyamızda mevcuttur.

6.2. ÇALIŞANLARIN TOZ VE KİMYASAL MADDE MARUZİYETİNDEN KORUNMASINA YÖNELİK GEREKLİ TEDBİRLER ALINMALIDIR.

6.2.1. Laboratuvarda Bulunan Toz ve Kimyasalların Güvenli Kullanımına Yönelik Kurallar:

● Laboratuvarda çalışan tüm personel için güvenlik gözlükleri ve endüstriyel tip toz maskeleri bulundurulur.
● Tozlu işlem yapılan masalar tozun kaynağında bertarafına yönelik vakumlu toz emicili mevcuttur.

● Kurumda kumlama cihazının ortama kum yaymaması için gerekli tedbirler alınmaktadır.
● Alçı depolama, alçı kesme ve ölçü dökümü işlemleri diğer çalışma alanlarından ayrı bir odada veya alanda yapılır. Bu çalışma ortamının yeterli havalandırılması sağlanır.
● Akril hazırlama alanları genel ortamdan ayrı ve bağımsız şekilde havalandırılır ve işlemin kabinde yapılması sağlanır.
● İşlem kabinlerinin bakımları düzenli aralıklarla yapılır, gerekli görülen periyotlarda filtreler değiştirilir.

6.2.2. Toz ve Kimyasal Maddelere Yönelik İş Hijyeni Ölçümleri ve Analizi:

Çalışanların sağlığı için risk oluşturabilecek toz ve kimyasal maddelere yönelik iş hijyeni ölçümleri ve analizi düzenli aralıklarla yapılır.
Ölçümler; alınan kontrol tedbirlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi açısından ve çalışma ortamında kimyasal maddelere maruziyeti etkileyebilecek herhangi bir değişiklik olduğunda tekrarlanır.

6.2.3. Toz ve Kimyasalların Güvenli Kullanımı İle İlgili Eğitim:

Diş protez laboratuvarı çalışanlarına yılda bir, tozdan korunma ve kimyasalların güvenli kullanımı ile ilgili eğitim verilmektedir.

6.3. PROTEZ YAPIM SÜRECİ İLE İLGİLİ İŞLEM ÖNCESİ SÜREÇLERİN KONTROLÜ SAĞLANMALIDIR.

İşlem öncesi süreç, ölçü alımından protetik materyalin diş protez laboratuvarına transferi, kabulü ile işlem öncesi hazırlanması süreçlerini kapsar.

6.3.1. Ölçü Alımı İle İlgili Genel Kurallar:

Ölçü alımı ile ilgili genel kurallar belirlenmiştir. Ölçünün alındığı zaman doğru şekilde kaydedilir.Ölçünün alınması, ölçünün laboratuvara kabulü ve model oluşturma (alçı dökümü) işleminin başladığı zaman, fiziki veya elektronik ortamda ayrı birer aşama olarak kayıt altına alınır ve yetkili kullanıcılar tarafından izlenebilir.
● İlk muayene sonrası ölçü alınmasına kadar geçen ortalama süreç hastanın protez tedavisi öncesi işlemlerinin cins ve yoğunluğuna bağlı olarak diğer birimlerin iş yoğunluğuna göre değişmektedir.
● İlk muayenesi yapılmış olan hastanın, protez öncesi diş çekimi,kanal tedavisi, dolgu, diş taşı temizliği implant tedavisi gibi tüm işlemleri yapılmış olması gerekmektedir. Hastanın protetik muayenesi yapılır, eğer protetik tedavi öncesi diğer tedavi eksikleri ve protez yapımı için uygun olamayan kemik, doku yapısı söz konusu ise ilgili kliniğe sevk edilir.
● Protez öncesi tüm tedavileri yapılmış olan hastanın protetik diş tedavisi planı mümkün olduğu kadar hastanında istekler doğrultusunda hazırlanır.
● Hekim tarafından işleme başlamadan önce yapılacak protezin cinsi (hareketli ve / veya sabit protez), yapım aşamaları, bitim süresi, eğer mevzuatlar gereği hasta bir ücret yatıracaksa (katkı payı vb. gibi) bu ücretin ne kadar ve ne için olduğu detaylı bir şekilde anlatılarak hastanın sözlü onayı alınır.
● Hasta ağzından ölçü alınmadan önce eldiven giyilir ve maske takılır.
● Ölçü alım işleminde kullanılacak ölçü kaşığının boyut ve cins olarak en uygun olanı seçilir.
● Gerçekleştirilecek protezin türüne göre protezin aşamasına uygun olan ölçü maddesi seçilir ve ön hazırlığı yapılır.
● Karar verilen proteze göre hastanın ölçüsü hekim tarafından alınır.
● Alınan ölçülerdeki organik kirler akan su altında arındırıldıktan sonra olası enfeksiyon riskini önlemek amacıyla hekim tarafından ölçü dezenfektanı püskürtülerek dezenfekte edilir.
● Sorumlu teknisyen tarafından ölçü kabul edilir ve hastane bilgi yönetim sisteminde kayıt altına alınır.
● Aljinat ölçü maddesi kullanılarak alınan ölçüler 15 dakika içerisinde alçı model döküm işlemi yapılmalıdır.
● C tipi slikon ölçü maddesiyle alınmış ölçüler 1 saat içerisinde alçı model döküm işlemi yapılmalıdır.
● A tipi slikon ölçü maddesi, polieter ölçü maddesi ve çinko oksit öjenol ölçü maddesi kullanılarak alınan ölçüler bir hafta içerisinde alçı model döküm işlemi yapılmalıdır.

● Hizmet alımı yapılan Özel Laboratuvara hakediş ödemesi yapılmadan önce ilgili hasta kayıtları hekimler ve idare tarafından titizlikle kontrol edilir.

6.3.2. Protetik Materyalin Transferi:

Protetik materyalin transferi ile ilgili kurallar tanımlanmıştır.Protetik materyalin laboratuvara taşınması sırasında kullanılması gereken transfer kabı, transfer yöntemi gibi hususlar konusunda ilgili personele bilgilendirme yapılır. Protetik materyal için maksimum kabul edilebilir transfer süreleri belirlenir.

● Protetik materyalin kabulü ile ilgili kayıtlarda tarih ve saat, materyali gönderen bölüm/hekim, kim tarafından kabul edildiğine dair bilgiler hastane bilgi yönetim sisteminde kayıt altına alınır. Dezenfekte edilmiş, hasta kimlik bilgilerini içeren etiket yapıştırılmış taşıma kabında; alınan ölçü laboratuvara teslim edilir ve laboratuvara kabul zamanı laboratuvar teknisyeni tarafından kayıt altına alınır.

● Alçı modeller veya transfer edilecek silikon ölçüler ezilmeye karşı basınca dayanıklı plastik vb kilitli saklama kapları içerisinde, gerekli dezenfeksiyon ve hijyen şartları sağlandıktan sonra transfer edilir.

● Gün içerisinde laboratuvara gelen ölçüler **"**Ölçü Alımı İle İlgili Genel Kurallar" da belirtilen süreleri geçemeyecek şekilde laboratuvar yoğunluğuna göre işleme alınır.

● Günün başında alınmış ve transfer için bekletilecek silikon karakterde ölçüler, nemden uzak, en fazla oda sıcaklığında ve nispeten serin bir alanda ve kesinlikle basınç altında kalmayacak (kendi ağırlığı da dahil olmak üzere) pozisyonlarda muhafaza edilirler.

● Transferin doğru yöntem ve belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesi için görevli personele konuyla ilgili eğitim verilmektedir.

6.3.3. Protetik Materyalin Laboratuvara Kabulü ve İşleme Hazırlanması İle İlgili Kurallar:

Protetik materyalin laboratuvara kabulü ve işleme hazırlanması ile ilgili kurallar tanımlanmıştır.Protetik materyalin kabulü ile ilgili kayıtlarda tarih ve saat, materyali gönderen bölüm/hekim, kim tarafından kabul edildiğine dair bilgiler yer alır. Protetik materyal, laboratuvara kabulü yapılmadan çalışmaya alınmaz.Protetik materyalin kabulü bilgi yönetim sistemi üzerinden yapılır. İlgili personel kabul işlemlerinin nasıl yapılacağı yönünde eğitilir. Gerektiğinde ölçünün yenilenmesine dair kurallar belirlenir ve ilgili diş hekimlerine bilgi verilmesi sağlanır.İlgili sağlık çalışanlarına; diş protez laboratuvarında yürütülen işlemlere yönelik genel bilgi ile protetik materyalin güvenli transferi, diş protez laboratuvarına kabulü ve işlem öncesi hazırlanması hakkında eğitim verilir.

● Laboratuvar tarafından ölçünün **RET EDİLMESİ** şu kriterler dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir:

6.3.3.1. Ölçü İçin RED Kriterleri

● Çok nemli ortamda uzun süre bekletildiği anlaşılan ölçüler

● Ölçü kaşığından ayrıldığı görülen ölçüler

● Doku ya da diş alanlarını içeren herhangi bir bölgeden yırtılmış ve/veya parça kopmuş ölçüler

● Transfer sırasında ezildiği veya sıkıştığı anlaşılan ölçüler

● Protezi ilgilendiren ve uygun bir protez yapılmasına mani olacak doku ve diş alanlarının net olarak kaydedememiş ölçüler

● Protezi ilgilendiren ve uygun bir protez yapılmasına mani olacak doku ve diş alanlarında hava kabarcığı, ölçü maddesi yetersizliği gibi eksiklikler bulunan ölçüler

● Kapanış ilişkisine rehberlik yapması beklenen protezi ilgilendiren alanlar dışındaki doku ve diş bölgelerinin net olarak kaydedememiş, hava kabarcığı, ölçü maddesi yetersizliği gibi eksiklikler bulunan ölçüler

6.3.3.2. Alçı Model İçin RED Kriterleri

● Protezi ilgilendiren doku ve diş alanları kırılmış modeller

● Protezi ilgilendiren vestibul sulkus, retromolar kabartı gibi doku ve preparasyon basamağı gibi diş alanlarının net olarak kaydedememiş, hava kabarcığı gibi eksiklikleri olan ölçüler

● Kapanış ilişkisine rehberlik yapması beklenen protezi ilgilendiren alanlar dışındaki doku ve diş bölgelerini net olarak göstermeyen, o bölgelerde kapanış ilişkisinin oluşturmasına engel olacak hava kabarcığı gibi eksiklikler bulunan modeller
● Laboratuvar tarafından yukarıda sayılan kriterler dışında kalan ve uygun kabul edilen ölçü ve modeller kabul edilir ve kayıt altına alınır.

6.3.4. Ölçünün Yenilenmesine Dair Kurallar

Prosedür 6.2.3'te ölçü red kriteri ile ilgili genel maddelerde belirtilen durumlarda ölçü laboratuvar tarafından red edilerek ilgili hekim tarafından ölçünün yenilenmesi sağlanmaktadır.

6.3.5. İlgili Sağlık Çalışanlarına; Protez Laboratuvarında Yürütülen İşlemlere Yönelik Eğitim Verilmesi:

Merkez bünyesinde protez üretimi yapılmakta aynı zamanda hizmet alımı da gerçekleştirilmektedir. Protetik materyalin güvenli transferi, protez laboratuvarına kabulü ve işlem öncesi hazırlanması ile ilgili olarak ifade edilen iş ve işlemleri yürütmek amacıyla deneyimli Meslek Yüksek Okullarının Diş Protez Teknikerliği bölümünden mezun personeller çalıştırılmaktadır. Ayrıca hizmet alımı yapılan özel laboratuvar çalışanları da diş parotez teknikerliği veya diş protez teknisyenliği diplomasına sahip tecrübeli personellerdir.

İlgili sağlık çalışanlarına; diş protez laboratuvarında yürütülen işlemlere yönelik genel bilgi ile protetik materyalin güvenli transferi, diş protez laboratuvarına kabulü ve işlem öncesi hazırlanması hakkında eğitim verilmektedir.

6.4. PROTEZİN YAPIMINA İLİŞKİN SÜREÇLERİN KONTROLÜ SAĞLANMALIDIR.

6.4.1. Modelin oluşturulmasına ilişkin aşamalar ve aşamalara ilişkin kurallar:

Modelin oluşturulmasına ilişkin aşamalar tanımlanmış, aşamalara ilişkin kurallar belirlenmiştir. Model oluşturulduktan sonra protezin tamamlanmasına kadar tüm aşamalar tanımlanmış, bu aşamalara ilişkin kurallar belirlenmiştir. Belirlenen kurallara ilişkin ilgili çalışanlara eğitim verilmiştir.

Protezin uygunluğuna ilişkin kriterler tanımlanmış ve değerlendirilmiştir.

● Modellerde özellikle dişlerde kırık, hava kabarcığı, aşınma, tüberkül bölgelerinde ve insizallerde madde kaybı olmamalıdır.
● Model Kaide kalınlığı yeterli olmalıdır.
● Modeller alçı motorunda şekillendirilirken, protez hudutlarına zarar verilmemelidir.
● Sabit protez ve metal destekli iskelet için bu amaçla üretilmiş alçı materyali (model alçısı) kullanılmalıdır.
● Sabit protez için güdük (day) hazırlanacaksa; güdük için özel alçılar kullanılmalı ve güdük modelden kolaylıkla ayrılabilecek ve orijinal konumuna hassas bir şekilde konumlandırılabilecek şekilde yapılmalıdır.

6.4.2. Protezin tamamlanmasına kadar tüm aşamalar:

6.4.2.1. Kişisel Ölçü Kaşığı Kriterleri

● Kaşık kenarları, vestibul sulkustan 2 mm kısa olmalıdır.
● Ölçü boşluğu hazırlanacak kaşık modelden zorlanmadan çıkartılabilmeli, undercut bölgeleri rölyef yapılmış olmalıdır.
● Kaşık kenarlarında sivri kenar, keskin köşe olmamalı, kenarları kalın ve yuvarlatılmış olmalıdır.
● Frenilumlar açık olmalıdır.
● Kaşıklar hekim isteğine uygun (delikli veya deliksiz, rölyef alanları planlamaya uygun) olmalıdır.
● Kaşıklar, soğuk akrilik veya ışıkla polimerize olan malzemeden üretilmelidir.

6.4.2.2. Geçici Kaide Plağı-Mum Şablon, Diş Dizimi ve Yapay Diş Kriterleri

● Geçici kaide plağı ve mum şablon geçici kaide plağı ışıkla polimerize olan materyalden hazırlanmalıdır.
● Bilimsel diş dizimi kurallarına uygun olarak hazırlanmalıdır.
● Alt anterior dişler kret tepesinde olmalıdır.

● Alt posterior dişlerin santral sulkusları alt alveol kretin tam ortasında olmalıdır.
● Ajusteli dizim seçeneği hekime sorularak mutlaka değerlendirilmelidir.
● Dişler mumla iyice desteklenmiş, dişli provada oynamayacak şekilde, modelajı tamamlanmış şekilde olmalı ve diş hekiminin isteğine göre düzeltmeler yapılmalıdır.
● İşlemler çene hareketlerini yapabilen bir artikülatör üzerinde yürütülmelidir.
● Yapay dişler, akrilik materyali ile uygun bağlantı sağlayan, aşınmayan, renk değişimine uğramayan, hastanın estetik taleplerini (şekil, boyut ve renk) karşılayacak seçenekleri içeren özellikte olmalıdır.

6.4.2.3. Dentin Prova Kriterleri

● Seramiklerde kesinlikle çatlak ve kırık olmamalıdır.
● Aproksimaller ve koleler düzgün açılmış olmalıdır.
● Dişlerin üzerinde pürüz ve alçı parçacıkları olmamalıdır.
● Protezler çok iyi tesviye edilmiş ve çok iyi temizlenmiş olmalıdır.
● Kron ya da köprünün kesin formu (tüm okluzal özellikleri ile) bu safhada tamamlanmış olmalıdır.
● Dentin prova aşamasında dişlere glaze yapılmamış olmalıdır.

6.4.2.4. Glaze (Bitim) Kriterleri

● Pürüzsüz bir yüzey elde edilmiş olmalıdır.
● Kole uyumları hekim tarafından belirtildiği şekilde bitirilmiş olmalıdır.
● Renk uyumu doğal dişlerle birebir olmalıdır.
● Okluzal yüzeyde metal görünmemelidir.
● Porselen fırınlaması sırasında, poroziteye neden olacak hatalardan kaçınılmalıdır.
● Bitmiş porselende; rahat temizlenebilirlik için embraşürler kapalı olmamalı, yeterli açıklık oluşturulmalıdır.
● Anterior diş gövde formları düz olmamalı, embraşür formları içerecek şekilde olmalıdır.
● Gövde altında iç bükey form kullanımından kaçınılmalıdır.

6.4.3. Belirlenen kurallara ilişkin ilgili çalışanlara eğitim verilmelidir.

Belirlenen kurallara ilişkin ilgili çalışanlara yılda bir kez eğitim verilmektedir.

6.4.4. Protezin Uygunluğuna İlişkin Kriterler:

6.4.4.1. Hareketli Protez Bitim Aşaması Uygunluk Kriterleri

● Bitmiş protezde çapak, kırık, sivri, batıcı kenar olmamalı, kenarlar yuvarlatılmış olmalıdır.
● Bitmiş protezin kaide akriliğinde kesinlikle porozite olmamalıdır.
● Dişlerin üzerinde akril parçaları ve alçı parçacıkları olmamalıdır.
● Protezler çok iyi tesviye edilmiş ve cilalanmış olmalıdır.
● Protezler laboratuvardan gelirken temiz ve dezenfekte edilmiş olmalıdır.
● Hekimin önerisiyle, tam protez metal destekli olarak da bitirilebilmelidir.
● Allerjik hastalarda pigmentsiz şeffaf akrilik kullanılmalıdır.

6.4.4.2. Metal İskelet Döküm Uygunluk Kriterleri

● CE ve TİTUBB belgeleri bulunan Cr-Co metal alaşımları kullanılmalıdır.
● Metal döküm işlemlerinin tümünde katkısız alaşımlar kullanılmalı, yinelenen döküm işlemlerinden arta kalan alaşımlar kesinlikle kullanılmamalıdır.
● Metal alt yapı planlamaları bilimsel ilkelere uygun olarak hekim tarafından yapılmalıdır.
● İskelet döküm metal alt yapı elemanlarının şekilleri hekimlerin önerisi doğrultusunda, iskelet modelajı prefabrik iskelet modelaj elemanları kullanılarak yapılmalıdır. İskelet yapımını içeren diğer tüm aşamalar (dublikasyon, revetmen model, döküm, kumlama, eletroliz ve tesfiye-polisaj) sırasıyla yapılmış olmalıdır. İşlemler mutlaka paralelometre kullanımı ile gerçekleştirilmelidir.
● İskelet dökümlerinde pöröz, kırık, çatlak veya korozyon belirtisi görülmemeli, en iyi düzeyde tesfiye ve cilaları tamamlanmış olmalıdır.

6.4.4.3. Kuron-Köprü Uygunluk Kriterleri

Veneer Kuron-Köprü Kriterleri:

● Veneer kron-köprü metal alt yapısı için kullanılan metal alaşımı, CE ve TİTUBB belgeleri bulunan, **Lazer-Sinterleme (Laser Sintering)** yöntemi için özel üretilmiş toz partikül metal olmalıdır.

● Lazer Sinter metal alt yapıların Direk Metal Lazer Sinter Cihazında tabaklı olarak üretilmesi gerekmektedir.

● Metal alt yapıda delik, lehim olmamalıdır. Metal kalınlığı 0,3 mm-0,5 mm arasında olmalıdır.

● Kron marjinleri koleyle uyumlu olmalıdır.

● Metal alt yapı aksine bir talep olmadıkça lingualde servikal bantla hazırlanmamalıdır.

● Köprü gövdesi ve ayakları antogonist dişlerle uyumlu olmalıdır.

● Mezio-distal ve oklüzal mesafe yeterli olmalıdır.

● Seramik kalınlığı oklüzal yüzeyde 1,5-2 mm, aksiyal yüzeylerde ise 1,5 mm den az olmamalıdır.

● Metal porselen bağlantısı ya da metal alt yapı ile estetik üst yapısının bileşimi uygun olmalıdır.

● Sabit protezler çene hareketlerini yapabilen bir artikülatör üzerinde tamamlanmalıdır.

● Hareketli bölümlü protez desteği olacak sabit protezlerde; tırnak yuvaları, rehber düzlem ve resiprokal kol için gereken basamaklar, freze işlemleri, vestibülde kroşe tutuculuğu için gerekli andırkat alanları ve ekvator hattı hazırlanmalıdır.

● Hassas tutuculu kronlarda tutucunun konumu daha sonraki protez seanslarının başarısını tehlikeye düşürmeyecek şekilde planlanmalı ve bu amaçla paralelometre kullanılmalıdır.

6.4.4.4. Tam Seramik Kron-Köprü Kriterleri

● Tam seramik kronun tamamı veya alt yapı materyali; CAD-CAM, ısı ve basınç ile enjeksiyon, slip-cast veya döküm yöntemlerinden biri kullanılarak olarak hazırlanabilmelidir.

● Alt yapı üzerine kullanılacak tabakalama porseleni alt yapı ile uyumlu olmalı ve uygun bağlantı sağlamalı, ağız ortamında çiğneme kuvvetlerine yeterli direnci göstermelidir. Buna ek olarak tabaka porseleni, metal destekli porselen kron yapımında kullanılan porselen için geçerli tüm şartlara haiz olmalıdır.

6.5. PROTEZ YAPIM SÜRECİNDE KULLANILAN CİHAZLARIN KONTROLÜ SAĞLANMALI, GÜVENLİ VE VERİMLİ KULLANIMINA YÖNELİK DÜZENLEME YAPILMALIDIR.

6.5.1. Protez Laboratuvarında Protez Yapım Sürecinde Kullanılan Tüm Cihaz ve Malzemelerin Envanteri:

● Cihazlara yönelik tanımlayıcı bilgiler kayıt altına alınır. Laboratuvarımızda kullanılan cihazların envanter bilgileri aşağıdaki bilgileri içerecek şekilde hazırlanmıştır.

Cihazın adı
Cihazın markası ve modeli
Üretim ve hizmete girdiği tarih
Seri numarası
Temsilci firma bilgisi
Cihazın kalibrasyona tabi olup olmadığı

● Protetik Diş Tedavisi AD envanterine kayıtlı laboratuvarda kullanılan cihazlar, aşağıda sıralanmıştır.

1. Basınçlı Akrilik Fırını
2. Porselen Fırını
3. Buhar Cihazı
4. Alçı Kesme Motoru
5. Mikromotor Cihazı
6. Vakumlu Polisaj Cihazı
7. Kumlama Cihazı
8. Vakumlu Plak Basma Cihazı

9. Mum Eritme Cihazı
10. Akrilik Tepim Ünitesi
11. Vibrasyonlu Alçı Cihazı
12. Laboratuvar Tarayıcısı
13. Polimerizasyon Cihazı

● Protez hizmet alımı kapsamında çalışılmakta olan yüklenici laboratuvar; Vergi Levhası, Sağlık Bakanlığı Ruhsat Belgesi, Sağlık Bakanlığı Meslek Belgesi, İş Yeri Ruhsatı (Belediyeden), Sağlık Bakanlığının belirlediği Çok Amaçlı Diş Laboratuvarı olma özelliklerinin tamamını karşılamaktadır.

6.5.2. Cihaz Bazında Cihaz Yönetim Dosyası

o Cihaz yönetim dosyası fiziki veya elektronik ortamda bulunabilir.
o Cihaz bilgilerini içeren doküman ve kayıtlar günceldir.
o Cihaz yönetim dosyası çalışanlar tarafından kolay erişilebilir.
o Cihaz yönetim dosyasında bulunması gereken asgari doküman aşağıda belirtilmiştir:
* Kullanım kılavuzu
* Cihaza ait kalibrasyon kayıtları ve sertifikaları
* Cihaz bakım formları (günlük, haftalık, aylık gibi)
* Firma iletişim bilgileri
* Arıza bildirim formları
* Kalite kontrol sonuçları
* Cihazın kullanımı için yetkilendirilmiş kişilerin eğitim belgeleri

6.5.3. Protetik Diş Tedavisi Envanterinde Yer Alan Cihazlara İlişkin Kullanıcılara Eğitim Verilmesi

Laboratuvar envanterinde yer almakta olan cihazlarla ile ilgili, cihaz kullanımı, cihazın bakım ve temizliği, cihaz kullanımı sırasında en sık karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların nasıl giderilmesi gerektiği gibi konularda ilgili firma yetkilisi tarafından eğitim verilmektedir.

6.5.4. Cihazların Periyodik Bakım ve Kalibrasyonları

● Cihazların periyodik bakım ve kalibrasyonları yapılmaktadır.

6.5.5. Cihaz Arızaları, Arıza Bildirim ve Onarım Süreçlerinin Kayıt Altına Alınması:

Cihaz arızaları Arıza bildirim ve onarım süreçleri kayıt altına alınmaktadır.

6.6. PROTEZ TESLİMİNE İLİŞKİN GENEL KURALLAR TANIMLANMALIDIR.

6.6.1. Protez Teslim Raporunun Teslim Edilmesi:

Protezler; laboratuvar tarafından, Protetik Diş Tedavisi ABD kliniğine, Protez Teslim Raporu ile birlikte teslim edilmektedir.

6.6.2. Protez Teslim Raporundan Bulunması Gereken Bilgiler:

• Ölçünün alındığı tarih ve saat
• Ölçünün laboratuvara kabul edildiği tarih ve saat
• Model oluşturulması işleminin başladığı tarih ve saat
• Protezin teslim raporunun kayıt altına alındığı tarih ve saat

6.6.3. Protez Tesliminin Kayıt Altına Alınması

Hazırlanan protezler hekime ve hastaya teslim edilirken kayıt altına alınmaktadır.

6.7.HASTA PROTEZ TESLİM SÜRELERİ VE PROTEZ KULLANIMI HAKKINDA BİLGİLENDİRİLMELİDİR.

Protez teslim süreleri kurum koşulları ve ihtiyaçları gözetilerek belirlenir. Hastalar protez teslim süresi hakkında bilgilendirilir. Herhangi bir nedenle protezin teslimi ile ilgili bir gecikme söz konusu olduğunda hasta bilgilendirmesinin nasıl yapılacağı belirlenmiştir. Hasta, protez kullanımına yönelik kurallar açısından bilgilendirilir.

6.7.1. Protez Teslim Sürelerinin Belirlenmesi ve Hastanın Teslim Süreleri Hakkında Bilgilendirilmesi

● Protez teslim süreleri Merkezimiz koşulları ve ihtiyaçları dikkate alındığında farklı zamanlarda nadiren farklılıklar göstermekle beraber aşağıdaki gibidir ve protez öncesi her hastaya bu bilgiler mutlaka verilmektedir;

● Tüm veneer kuron-köprü protezlerinin teslimi azami 10 (on) iş günüdür. Yapım aşamasında ACİL kodu olan işler hariç 4. günü metal döküm, 9. gün dentin prova ve 10. iş günü glaze yapılarak idareye teslim edilmektedir.

● Tam ve bölümlü hareketli protezlerin teslimi azami 5 (Beş) iş günüdür. Yapım aşamalarında ACİL kodu olan işler hariç 5.gün metal iskelet/ kafes bitim olmaktadır.

● Hastalar kendilerine bilgilendirmesi yapılmış bu işlem basamakları ile ulaşılan muhtemel protez teslim tarihinin, herhangi bir aşamanın hekim tarafından uygun bulunmaması ve yenilenmesi halinde uzayacağı konusunda da uyarılarak haberdar edilmektedir.

6.7.2. Herhangi Bir Nedenle Protezin Teslimi İle İlgili Bir Gecikme Söz Konusu Olduğunda Hasta Bilgilendirmesinin Nasıl Yapılacağının Belirlenmesi:

● Herhangi bir nedenle protezin teslimi ile ilgili bir gecikme söz konusu olduğunda yüklenici laboratuvar sözleşmesi gereği bu durumu en az 12 saat önce anabilim dalına ve ilgili hekime bildirir.

● Gecikme hastane bilgi yönetim sistemine, nedeniyle birlikte, kayıt edilir. Eğer gecikme sözleşme gereği öngörülen saatten önce bildirilmeksizin gerçekleşirse hastane bilgi yönetim sistemine, nedeniyle birlikte, kayıt edilmesinin yanı sıra 'Protez Gecikme Tutanağı' tutularak kayıt altına alınır.

● Hasta hastane bilgi yönetim sisteminde kayıtlı telefon numarasından aranarak bilgilendirilir. Bu bilgilendirme sırasında hastaya yeni randevu tarihide bildirilir.

● Gecikmeye ilişkin tüm veriler aylık düzenli olarak idareye bildirilir ve konu ile ilgili düzenleyici önleyici faaliyet açılır.

6.7.3. Hastanın Protez Kullanımına Yönelik Kurallar Açısından Bilgilendirilmesi:

6.7.3.1. Sabit Protezler

● Sabit protezler takılıp çıkarılamazlar, bir yapıştırıcı vasıtasıyla doğal dişler veya implantlar üzerine yapıştırılmışlardır.

● Sabit protezler diş fırçası ile doğal dişlerle birlikte her gün ve mümkünse günde üç kez fırçalanmalıdırlar.

● Fırçalama hem protez alanında hem de doğal dişlerde diş etlerinden dişe doğru yapılması son derece önemlidir. Yatay yapılan fırçalama uygulaması diş etinin zarar görmesine, diş eti çekilmelerine ve protez uyumunun bozulmasına yol açmaktadır.

● Her zaman kullanımı önerilmekle birlikte özellikle tek tek kuronlar şeklindeki hazırlanmış sabit protezlerde kuronlar arası alanların temizliğinde diş ipi kullanımı son derece faydalıdır

● Köprü protezi şeklinde hazırlanmış sabit protezler eksik dişlerin bulunduğu bölgelerinde köprü gövdesi içerirler ve bu bölgelerin temizliği oldukça zor olabilir. Köprü gövdelerinin altında gıda birikimi daha fazladır. Bu bölgelerin temizliğinde interdental (diş arası) diş fırçaları fayda sağlayacaktır. İnterdental fırçalar ayrıca proteze komşu dişlerin aralarının temizlenmesinde de kolaylık sağlamaktadır.

● Sabit protezler, porselenden yapılmış iseler, belirli bir kullanım ömrüne sahip değildirler. Çoğunlukla; diş yüzeylerinin açığa çıkması, protez kırıkları yada kuron veya köprü altında yer alan doğal dişin çürümesi sonucu değişmektedirler. Bu nedenle yılda en az bir kez diş hekimi kontrolü protez ömrünün uzatılması açısından son derece önemlidir.

6.7.3.2. Hareketli Protezler

● Hareketli protezler hem dişler ve hem de ağız içi dokulardan destek alan, bazen hiçbir doğal diş bulunmadığında tümüyle dokulardan destek almakta olan protezlerdir. Hasta tarafından takılıp çıkarılabilirler.
● Hareketli protezler sabit protezler ile kıyaslandığında çok daha geniş bir protez yüzeyine sahiptirler. Bu nedenle kullanımın ilk zamanlarında alışmak hastalar için biraz zor olabilir.
● Hastaya takıldıklarında ilk günlerde yaşanan en yaygın şikayetler; konuşmakta zorlanma ve tükürük salgısının artmasıdır. Ancak bu şikayetler protezin varlığına alışılmasıyla çok kısa bir sürede geçecektir.
● Hareketli protezlerin ağız dokularına, damaklara oturarak destek alan kısımları çeşitli vuruklara neden olabilir. Bu başlangıç için son derece normaldir. Böyle bir durum zaman içerisinde ortadan kalkmayacağı içi mutlaka en kısa sürede diş hekimine başvurulmalıdır. Hekim tarafından yapılacak çok kısa ve basit bir müdahale ile durum hızlıca düzelir.
● Hareketli protezler geceleri uyku sırasında takılmamalıdır. Ağız dışında oldukları dönemde mutlaka su içerisinde muhafaza edilmelidirler.
● Protez temizliğinde diş fırçası, sabun kullanılabilir. Ancak protez temizliğine özel macunlar dışında diş macunu kullanılmamalıdır. Çünkü diş macunları yüksek oranda aşındırıcı içermektedir ve protez yüzeyini çizerek daha çok kirlenmesine yol açar.
● Temizlik esnasında lavabo içerisine bir havlu serilmesi faydalı olacaktır. Çünkü özellikle temizlik için sabun kullanıldığında protez kayganlaşır ve yere düşürülebilir. Sert zemine düşürmek protezlerin kırılmasına yol açabilmektedir.
● Temizlemek amacıyla kesinlikle çamaşır suyu gibi kimyasal maddeler veya kaynatmak gibi yöntemler kullanılmamalıdır. Bun durumlar protezin yapısını bozmaktadır.
● Tam dişsiz hareketli protezler kilo alınması veya verilmesi gibi bedensel değişimlerden etkilenmektedir. Beklenmedik uyum bozuklukları durumunda diş hekimine başvurulması önemlidir. Çünkü uyumu bozuk bir protez faydadan ziyade çene kemiklerinin daha fazla kaybedilmesi gibi olumsuz durumlara yol açmaktadır.

6.8. PROTEZ LABORATUVARI İLE İLGİLİ SÜREÇLERİN İZLENEBİLİRLİĞİNİN SAĞLANMALIDIR

6.8.1. Ölçü ve Protezin Tüm Süreçlerde İzlenebilir Olmasını Sağlamaya Yönelik Kayıtların Tutulması:

Ölçü ve protezin tüm süreçlerde izlenebilir olmasını sağlamaya yönelik olarak Protetik Diş Tedavisi Ana Bilim Dalı protez üretimini sağlamakta olan Merkezimizin protez laboratuvarı tarafından hastane bilgi yönetim sistemi kullanılmaktadır.Protez yapım süreci ile ilgili aşağıdaki kayıtlar bulunmaktadır.

- ❖ Hastanın Adı-Soyadı
- ❖ Protokol numarası
- ❖ Muayene tarihi ve saati
- ❖ Muayeneyi yapan diş hekimin adı-soyadı ve bölümü
- ❖ Ölçü alımında kullanılan materyal
- ❖ Ölçü alındığı tarih ve saat
- ❖ Laboratuvara kabul edildiği tarih, saat ve kim tarafından kabul edildiği
- ❖ Model oluşturma işleminin başladığı tarih ve saat
- ❖ Varsa ölçü tekrarı ve sonuçları
- ❖ Prova aşamaları
- ❖ Protez teslim raporunun kayıt altına alındığı tarih ve saat
- ❖ Protezin kime ve ne zaman teslim edildiği
- ❖ Raporu hazırlayan/onaylayan çalışanın ve laboratuvar sorumlusunun adı-soyadı